

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Orationis mentalis utilitas, & alia motiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

premedi sunt; affectus bonus, & intellectus verus; de quibus Job. 8. 21. dicitur: *repleantur labia tua jubilo*. Jubilo verò est ineffabilis mentis lætitia, quam lingua explicare non novit: quò repletus affectus bonus; cum per gratiam, & gloriam, ineffabilem recipit bonitatem; & intellectus verus fulgentissimam suscipit, & inextinguibilem claritatem: quos semper velut labia quædam aperiri à Domino postulat David Ps. 50. 17. dicens: *Domine labia mea aperies*; ut affectus ad bonum, & intellectus sit apertus ad verum. Sim. Cals. l. 8. c. 4. hic.

Venite, & videte. Joan. 1. 39. Totos initiabat fore mentales, & remittebat introrsum, ut mente viderent. Nam quid illis corporeis oculis ostensus erat, qui corporale habitaculum non habebat? Hòc sensu Psalmista ait Ps. 45. 9. *venite, & videte opera Domini*. Ad intelligentiam, & internam considerationem, homines vocat; ut mente intelligant opera magna Dei. Id. l. 9. c. 8. hic.

Collyriò inunge oculos tuos. Apoc. 3. 18. Collyriò cœlestis sapientiæ, ex consideratione divinorum attributorum, Passionis Christi, & futurorum bonorum, tuorumque malorum; ut sic pellas mentis tenebras. Sylveira hic.

Ex Patribus, & alijs.

Est intellectus rerum spiritualium, & invisibilem, verus animæ panis confirmans cor nostrum, & ad omne opus bonum roborans in omni exercitatione spirituali. Carnalis autem homo, qui non percipit ea, quæ sunt spiritus Dei, sed stultitia ei videntur, gemat, & lugeat dicens: *aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum*. Ps. 101. 5. S. Bernardus l. 2. in annunt. B. V.

Quid, vel quale est, aut esse debet spiritualis viri Sabbathum, nisi secreta, & quieta meditatio rerum spiritualium? Rupertus l. 5. in Matth.

Trutina similis est animæ consilium; mens verò, quæ ducis vice fungitur, funiculum tenet. B. Theodoretus in Ps. 118. 112. inclinavi cor meum ad faciendas justificationes.

Lapillus in piscinam, aut lacum, missus, circulos facit innumerabiles; & hoc idem non facit in flumine: quia omnem figuram fugiens aqua disturbat. Seneca l. 1. qq. nat. 2. Qui fit, quòd sæpe, qui plurimas audit conciones, libros pios evoluit; non devotus efficiatur? nec fructum hauriat? quia omnem figuram fugiens aqua disturbat. Unus solus lapillus, unum salutare verbum, sat est innumeris orbiculis in corde, totidemque sanctis cogitationibus excitandis. Did. Nils. Polit. cœl. p. 1. c. 6.

Tapetes auro, & byssò intexti pulcherrimasque imagines exhibentes; quamdiu complicati sunt, nè videri quidem merentur, neque etiam ab alijs rebus vilioribus differunt: sed ad parietem extensi inclusam pulchritudinem ostendunt. Sic in Christianæ fidei mysterijs agitur: sancta meditatione latius explicata, & in apertum quodammodo prolata, amplitudinem, majestatem, excellentiamque suam, manifesta-

stant. Ps. 87. 13. *nunquid cognoscantur in tenebris mirabilia tua? & justitia tua in terra oblivionis?* Bessius D. infra oct. Nat. D.

§. II.

Orationis mentalis utilitas, & alia motiva.

Immisit Dominus Deus soporem. Gen. 2. 21. Nè ægrè ferret Adam, unam sibi de costis eripi, licet in ejus utilitatem fieret; immisit Deus soporem, id est, ecstasim in Adam; ut hòc modò sopitus dolorem non sentiret. Potuisset quidem Deus ei costam etiam non sopito sine dolore eripere; sed docuit nos, quòd, ut homines Mundum sine dolore relinquunt, sopiendi sint: ijsdem scilicet suadendum, ut divina meditentur: hòc enim cœlesti somnò ab humanis rebus sine dolore; imò magna cum voluptate, avellimur. Diez. conc. 4. in festo S. Andree.

Ad meditandum. Gen. 24. 63. Sept. *ad se exercendum*. Periander: sapientis vita est meditatio; & docto cogitare, est vivere. Cornelius hic.

Pater rem tacitus considerabat. Gen. 37. 11. Jacob additus fuit considerationi æquæ ac pater Isaac, qui egrediebatur *ad meditandum in agro*: ideoque in omnibus operibus suis erat circumspexit, compositus, & sanctus. S. Bernardus l. 1. de Confid. c. 7. mentem purificat consideratio; deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, compescit mores, vitam honestat, & ordinat: postremo divinarum pariter, & humanarum, rerum scientiam confert, &c. Cornelius hic.

Meditaberis in eis atque consurgens &c. Deut. 6. 7. Incredibile est, quantum animæ possit meditatio matutina. Experientia quotidiana nos clarè docet, eam esse totius societatis nostræ fulcrum, & fundamentum; omnemque zelum, efficaciam, & fructum omnium actionum nostrarum per diem, ex ea manare. Id. hic.

Nunquid mitis fulgura, & ibunt, & revertentia dicent tibi: adsumus. Job. 38. 35. Fulgur, & fulmen, ignes subtilissimi, naturæ perunt sublime. At quia Deus deorsum illa mittit; suæ naturæ oblita, incredibili celeritate ad imarunt. Christi fulgura dixeris eos, qui suam voluntatem pessundant, ut pareant divinæ. Aspirarent quidem ad alta, si suos impetus sequerentur; sed quia Deus vult aliud, ad infima se non inviti demittunt, idque alacritate summâ. Sicut autem fulgura non ex aqua, vel terra, sed à nube densâ, beneque clausâ, profiliunt; ita prompta hæc voluntas provenit à meditatione, quæ nubis instar sublimis volat, sensibus corporis undequaque clausis. Drexelius Heliothr. l. 1. c. 4. §. 3.

Et erit tanquam lignum &c. Ps. 3. Dixerat, justum non abisse in consilio impiorum, non sedisse in cathedra pestilentie; addiderat, in lege Dei voluntatem ejus repositam; nec tamen de fructu ab illo edendo mentioem fecit. Ut verò dixit: *& in lege ejus meditabitur die, ac nocte*; tum & arborem eum vocat, & feracitatem ejus deprædicat. Meditatio fertilior præ reliquis. Oliva l. 9. Strom. §. Et erit tanquam lignum.

Lo-

Locutus sum in corde meo. Ecclæ 1. 16. Loqui aliquis dicitur in corde suo, cum mentem ad cogitandum applicans secum disputat, & ratiocinatur. Olympiodorus hic.

Inveni, quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam. Cant. 3. 4. S. Ambros. l. 7. in v. 7. Pf. 118. fide eum invenit, meditatione constrinxit.

In curru Ezechielis 1. 10. facies hominis, leonis, bovis, aquilæ. Sed infra, cum eadem spectaret c. 10. v. 14. bovem vidit in Cherub mutatum: *facies una, facies Cherub.* Cur non leo quadrupedum primus; non aquila, regina volucrum; non homo, utriusque princeps, mutantur in Cherub? sed solus bos? Piger bos, sed ruminat. Et illa quidem animalia copiosius, & pretiosius, vescuntur; sed cibum vix mandunt; glutunt verius. Bos autem obvis saginatur fœno; sed, quod deglutit, iterum commolitur, & lentissime mandit. Ille placeat, non qui præclara, & sublimia depascitur; sed qui licet alta non intelligat, eatamen, quæ percipit, nunquam satis secum tacitus meditatur. Oliva l. 9. Strom. §. Et erit &c.

Fœnum ut bos comedit. Dan. 4. 30. Nabuchodonosor ut ex superbo humilis fieret, & Deum nôset; fœnum ut bos comedit. Qui superbis, & turges; si carnis fragilitatem comedes ut bos; eam non cursim, sed cunctanter, recogitando, & ruminando; Deo subderis, teque deprimes. Hoc maxime attendit Deus in pena scelerati regis: nam cum illum quasi in bovem convertit; non tamen eum jugum trahere ut bovem iussit; sed tantum ut more boum aleretur, & ruminaret. *Fœnum ut bos comedit.* q. d. ideò superbis, quia non recogitas. Igitur cogeris ruminare; ut discas recogitare: & tunc Domini potentiam agnosces. Consideratio ex bove mutavit in regem. Il. 1. 3. *Cognovit bos professorem suum, & asinus præsepe Domini sui.* Humilitas præsepe tantum, consideratio Dominum agnovit. Oliva ibid.

Jacob genuit Joseph virum Mariæ. Matth. 1. 16. Quid per Jacob, qui supplantator, appellatur, rectius accipitur, quam lucta, & supplantatio vitiorum; quod sit in activa, in qua primum contemplativum exerceri necesse est. Oportet insuper, ut activus ex se gignat meditationem. Est autem meditatio vehemens animi applicatio ad divinum aliquid investigandum, cognoscendum, & degustandum: quæ meditatio rectè per Joseph exprimitur; quia Joseph *crefcens* interpretatur. Neque enim potest aliter anima melius excrefcere spiritualibus augmentis; quam per meditationem fortem, & salubrem; per quam ascendit anima de virtute in virtutem. Gerson l. de Nat. B. V.

Dixit quidam Sanctorum: meditare bona; ut nè mediteris mala: siquidem mens non patitur otium. S. Ephrem adhort. 4. ad Novitium Monach.

Incredibile est nescienti, quam suave sit, de Deo Opt. Max. ex sacris literis meditari, & loqui. Philo Carpath. in Cant. 5. 13.

Polyantha Sacra. Tom. II.

§. III.

Orationis mentalis neglectæ damna.

Precepit-nè tangeremus illud. Gen. 3. 3.

Mendax Eva ait, sibi à Deo fuisse imperatum, non manducabilis ex eo, neque tangetis ex eo. Imò licuisset tangere prius, & meditari multis; quid damni, quidque utilitatis, eibus ille posset afferre? 1. Joan. 1. 1. *quod fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus, oculis nostris quod perspeximus, & manus nostræ contractaverunt de verbo vite.* S. Ambros. l. de parad. c. 12. vides, quod antè velut manibus quibusdam perscrutatus sit Dei verbum, & postea annuntiaverit. Et ideo nihil & Evæ fortasse nocuisset verbum, si pertractantibus diligenter quibusdam mentis manibus antè tetigisset. Bæza t. 1. l. 1. c. 7. §. 27.

Eruerunt oculos ejus. Judic. 16. 21. Plurimumque prius oculus contemplationis amittitur, & post per carnis desideria hujus Mundi laboribus animus subjugatur. S. Gregor. l. 7. mor. c. 13. prout testatur Samson ab Allophylla captus; qui postquam oculos perdidit, ad molam deputatus est.

Quoniam non intellexerunt opera Domini. Pf. 27. 5. Significatur his verbis radix omnium malorum: radix enim est, nolle intelligere opera Domini; non applicare animum ad consideranda, & cognoscenda, mirabilia opera Dei; quæ fecit in creatione, in redemptione, in gubernatione, generis humani. Bellarminus hic.

Qui habent defectum considerationis, inconsideratè volunt, loquuntur, & operantur. S. Thom. Aqu. opus. 38. de erud. princ. l. 2. c. 3.

§. IV.

Meditandi materia.

Quis mihi tribuat, ut scribantur sermones mei? Job. 19. 23. Docemur his verbis sanctè transigere orationis tempora. Scribantur, quæ cogitaveris, sed in silice, & ferreo stylo. Quid est *sermones mei*? hoc est, qui me spectent. Non rarè in meditatione Medici evadimus qui infirmi accesseramus. Invehimur in aliena peccata, quæ nostra inexplorata mittimus. Vulneribus scatescentes fratrum pustulas religiosè curamus. Oliva t. 2. Serom. §. Quis mihi tribuat &c.

Manè astabo tibi & videbo. Pf. 5. 5. Materia præcipua contemplationis meæ erit, considerare; nihil te magis odisse, quam peccatum; innocentiam, & justitiam, tibi summo-perè gratam esse. Bellarminus hic.

In circuitu, & intus plena sunt oculis. Apoc. 4. 8. antè: quia Evangelium dat nobis multiplicem cognitionem futurorum, quæ ante nos sunt: aperit oculos, ad expectanda præmia, quæ Deus iustis pollicetur: & ut caveamus horrenda mala, quæ impiis minatur. Secundò *plena oculis* retrò: ostendit nobis quod fuimus, ex pulvere terræ: ostendit exempla priorum, plena

L. 1. 2 in